



LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÀ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

AQUEST NÚMERO 10 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA
NÚMEROS ATRASSATS, DOBLE PREU

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MIG, NÚM. 20, BOTIGA
TELÉFONO A 4115. — BARCELONA

PREUS DE SUSCRIPCIÓ
Fóra de Barcelona cada trimestre: ESPANYA, pessetes 1'50. — ESTRANGER, 2'50

EL SENYOR ESTEVE CANDIDAT DERROTAT



—Ara sí que puc ben dir que he caigut del burro.

De quina de les dues representacions polítiques esteu més orgullós: la de republicà extrem, o la de catalanista?

ME fan una pregunta ambibològica. Mai he separat aquells dos conceptes. Però ara els trobo més consubstancials que mai. A Barcelona hem vist lluitar una candidatura monàrquica. Quins elements l'apoiaven? Quina secreta esperança la impulsava? S'hi veia la formació d'un òvil de partit, enemic, per un doble joc, de catalanistes i republicans. Avui que els radicals lluiten units amb tots els partits catalans per l'autonomia, i han perdut afortunadament la seva antiga significança d'erroni espanyolisme oficial, els monàrquics intenten acabar amb els republicans i amb els catalanistes, volen incorporar Catalunya a la dualitat pseudopolítica espanyola, dividir-la en conservadors i liberals, Govern i oposició de S. M. Per a aquests senyors, espanyolitat i autoritarisme material són una mateixa cosa. Com volem que nosaltres no vegem confirmat en aqueix punt, una volta més, que també són una mateixa cosa catalanitat i llibertat?

GABRIEL ALOMAR

L'acta d'En Lerroix

DEIA la passada setmana: El meu vot serà, primer, per a En Gabriel Alomar. Ja ha rebut la consagració ciutadana el nostre amic estimadíssim. Afegia després: En el darrer lloc de la meua candidatura no hi figurarà En Lerroix. No obstant, jo no impediria a ningú que deixés de votar-lo.

En Lerroix ha estat elegit diputat per Barcelona, justicierament. Ho deplorem—han dit molts.— No, congratulem-nos. Dament d'En Lerroix també se projecta la eficàcia del nostre nacionalisme. Quan en els dies decisius de l'Assemblea plebiscitària del darrer gener, totes les arcaïques i obtuses espanyoleries cridaven per un unitarisme dogmàtic, ell, En Lerroix, no dubtà, i les seves forces polítiques i el seu prestigi de patriota espanyol, enfortiren la causa de Catalunya. Penseu en una abstenció o en una animositat seves. Aleshores, la unanimitat patriòtica hauria estat trencada, i ara, en les eleccions de diumenge, els quatre diputats radicals—perquè aleshores l'Alomar no hauria, segurament, format en la candidatura—sumats als tretze de la U. M. N., haurien servit a la política madrilenya com a prova de que el sentiment de Catalunya era advers a l'autonomia. En Lerroix surt per Barcelona, després de l'Assemblea de parlamentaris, que votà l'autonomia integral, i de la Assemblea plebiscitària, que volia implantar-la, i En Lerroix—oh, avatars insospitats!—defensor fret, doctrinari, però defensor de l'autonomia absoluta, pot ésser tingut, a la seva manera, com un catalanista.

Recollim la recriminació que l'acusa de governamental. Certa, per a mi certa, i per ella jo no vaig donar-li el meu sufragi. Però, és que En Lerroix no ha estat sempre una republicà conservador? Els seus lirismes, de prosista jacobí? Lirismes efimers. Lo fonamental en ell foren dues actuacions: l'absorció parcial de l'anarquisme, allunyant als obrers de les lluites socials, i el seu patriotisme oficial. Fou espanyolista, fou militarista, fou burgès. Quan fa vuit anys, alguns intel·lectuals, entre ells En Baroja, el seguiren, l'abandonaren desseguida per conservador. Quan el succés del *Numancia*, recordem confessà hi havien penes de mort inel·ludibles. El seu governamentalisme té, doncs, tradició. I no es retregui la seva participació espiritual en 1909. Ramir de Maeztu havia dit: «Treieu la guàrdia civil i ja veureu com el poble marxa desseguida contra els convents.» Aquesta marxa que Barcelona

presència, podien haver-la vista fins les més quietes ciutats espanyoles.

Sí, sí; li era deguda una acta an En Lerroix, perquè ell és diputat per dret propi. Representa un pensament i una organització, i si anem cap a una modificació del sufragi, implantant la representació proporcional, an el capdill radical li és deguda. Hi han homes forces, homes partits i es vol fer-los emmudir, quan per la voluntat ministerial i la venalitat, el vuitanta per cent dels parlamentaris careixen de tot idealisme i de tota força política?

Barcelona treu dos diputats republicans i posa en l'elecció un exquisit discerniment. En Lerroix és la tradició, el professionalisme polític i el governamentalisme; l'Alomar, el futurisme i la intel·ligència insurgent. I nosaltres que hem escoltat tantes vegades l'acusació feta al catalanisme, d'anacrònic, veiem avançar a l'Alomar vers el Parlament com el símbol de la Barcelona inquieta i jacobina, que el senyor Lerroix ja no estima perquè a la seva ànima hi han infiltracions de moderat.

PARADOX

ESPERANCES

EL resultat de les darreres eleccions ha constituït, a Catalunya, un veritable triomf de les esquerres.

La votació més veritat l'obtinguda a Barcelona la candidatura republicana. Sense coaccions, sense compres de vots, sense cap de les males arts de que es valen els nostres enemics, s'han reunit 24.000 vots. Són la opinió espontània, lliure, convençuda, de vintiquatre mil ciutadans de Barcelona que voten per la República. Aquesta vegada fins hi ha hagut una depuració: els inconsútils, els espanyolistes rabiosos que per odi a la «Lliga» votaven pels radicals, s'han eliminat voluntàriament acollint-se a les files de la U. M. N.

Sí al poble se'l pogués amarar d'un sentit polític més pràctic, la candidatura d'esquerres haguera derrotat a la «Lliga». Sumeu als vots republicans els obtinguts per la candidatura socialista. Deslliureu als sindicalistes de bona fe de la pressió que sobre d'ells exerceixen els perturbadors del sindicalisme. Doneu a la candidatura un tó més *alomaresc*, i els sufragis obtinguts per la nostra candidatura hagueren passat de quaranta mil.

El sentiment d'esquerra del poble barceloní s'ha demostrat fins en la votació de la «Lliga». En Pere Rahola, quasi correligionari nostre, és el que ha obtingut més vots entre els regionalistes; el reaccionari Batlle és el que n'ha obtingut menos.

En el rest de Catalunya les esquerres són les que han obtingut més actes, i les drotes han sigut tan honorífiques com les

d'En Palet a Terrassa i d'En Pinilla a Manresa. A Igualada, per aquestes extranyeses de la política local, la victòria sense lluita d'En Girona, monàrquic independent, és un triomf dels republicans. El dia que s'organitzi un somatent popular contra els compradors de vots, tots els districtes de Catalunya donaran l'acta als homes d'esquerres més catalanistes o als catalanistes més espanyolistes.

Els diners i les coaccions dels monàrquics; els diners i la influència de la «Lliga»; les maniobres dels *meneurs* de masses per a entrebarcar l'acció republicana, i les estupideses dels inconsútils per a ofegar el sentiment catalanista, tot plegat no ha pogut impedir que d'aquestes eleccions ne sortís ben clara i ben enèrgica l'expressió del sentiment que anima al poble català i que té la seva síntesi en el crit de: Catalunya i Llibertat!

Caldria aprofitar aquesta bona disposició del nostre poble.

JEPH DE JESPU

Consideracions en la post-guerra

QUINA és la posició del liberalisme espanyol, dels homes d'esquerra, davant la qüestió d'Alemanya en l'acabament de la guerra i planteig de la pau? Naturalment, quina és l'opinió que els mereix el comportament de l'Estat i de les distintes fraccions que allí es manifesten.

Tenint en compte que una gran part de les esquerres eren aliadòfiles acèrrimes, i els motius al·legats eren lògics per a decantar les simpaties en aquest sentit, si bé no tant els entusiasmes, abans i durant la guerra, ara amb les transformacions hagudes i els nous factors presents ha variat tant que també han d'haver canviat els judicis, a menys de caure en l'ofuscació i empederniment.

Si el règim que va ocasionar la mundial tragèdia La-gués subsistís, ara la cosa seria fàcil, no caldria cap esforç mental per a mostrar la posició de cada un en la resolució del conflicte que ha trasbalsat Europa; no hi hauria més que continuar pensant conforme a les mateixes normes i motius que ocasionaren l'aproximació ideològica per aquest grup de nacions, puix l'escalament dels fets haguera sigut encara correlatiu; per més que està lluny d'haver-se demostrat totalment encertada aquesta orientació presa pels homes liberals envers els aliats. Però ara, davant els aconteixements que se succeeixen i les fondues modificacions sofertes per Alemanya, ha variat totalment l'aspecte de la qüestió, la qual es presenta amb una complexitat que no permet pas decantar se sense meditació.

Primerament, fins on se n'ha de fer càrrec al poble alemany de la tragèdia passada, acceptant que els seus governants tinguessin moltíssima raó de culpa que els dels demés Estats, o tota si es vol. No crec pas que se li pugui atribuir una conscient voluntat general que justificés passar per igual mesura a ell que als altres, puix encara que en l'esclat del conflicte el poble s'hagués influenciat pel caideig de l'ambient donant la impressió de solidaritzar s'hi, certament que no en seria responsable d'haver-lo creat; sinó que n'hauria resultat igualment víctima.

Les inculpacions retretes a Alemanya i que han causat l'adversió dels homes d'avengada; el culte a la força, l'ensvalentonament disciplinadament autoritari, l'imperialisme, i demés motius que han originat tan formidables argumentacions en contra d'ella, no faran pas caure en l'absurd de considerar-se com predisposicions efectives innates en el poble; sinó productes del medi on l'han conduït els elements directors; creat i dirigit a tota consciència per ells. Així, doncs, ara que els causadors de aquesta avorrible situació són apartats de l'Estat, sembla que hauria de variar el tracte i condicions donats als alemanys per part dels aliats, com distint hauria d'ésser el concepte meregut per aquests nació pels que l'han odiat en tot aquest període engoixós per sa tendència imperialista. Ara sembla que molts elements liberals haurien de demostrar una franca simpatia per aquest país que s'ha deslliurat dels antics i fatals governants; ara que s'han posat en la direcció de la república establerta homes del socialisme, cosa que no és la més pretesa pels partits espanyols; i amb tot no resulta pas així, i és un fet ben curiós.

A les esquerres aliadòfiles, la implantació d'una república socialista no els ha dit res; no li mostren cap benevolença ni en tenen cap satisfacció. Per què? Serà que s'entregaren amb tant apassionament a les nacions aliades, que van per sobre de tot encara a remolc de la simpatia que els hi posaren, elevant a definitiu el judici allavors format sense admetre, apenes, canvi, error ni modificació, i fent-los mantenir ferma l'aversió germanòfila? Serà que meditada la situació se creu que el nou règim alemany no respon a les esperances d'un canvi progressiu; que aquells homes no senten ni creuen les afirmacions proclamades; que no són més que mixtificadors que falsegen per a salvar la responsabilitat de la culpa? Qui sap. De totes maneres, cal tenir en compte que en aquesta última apreciació hi pot influir molt l'efecte de la primera.

Però, l'estrany, és com se pot formar un tal judici desde els punts de vista en que's fa. En el pla en que

cal posar-se per a fer la crítica d'aquells fets, no és pas el més apropiat per a que alguns s'hi puguin situar.

Recordem que les personalitats que governen Alemanya ja de temps eren socialistes, i que encara que a molta els semblava el contrari, eren tant o més significats d'esquerra que molts republicans d'aquí; i això no se'ls hi té en compte. Què se'ls hi trobarà que mereixi aquesta animadversió; què és això que priva de posà li'hi confiança, que no sigui el trobar se massa radicals? Les objeccions apuntades, el considerar l'actual govern alemany com una tapa encubridora dels vicis de l'anterior; que dintre els homes d'avui no hi ha més que l'esperit guerrer i dominador dels d'ahir; parlar de mala fe, astúcia i d'un socialisme d'ocasió, són tòpics que en segons qui, no deixen de tenir gràcia i es presten a una sèrie de aprofitables consideracions, perquè no se'ls hi veu pas prou conseqüència.

Vegi's, sinó, com allí s'han manifestat tendències quin objectiu pretès, indubtablement és tot el contrari d'això; que se sap verament que amb qui les sostenen la pau estaria fermament assegurada. Una de les seves demandes més imperioses és l'acció antimilitarista, i amb tot no s'hi ha pas volgut simpatitzar, i no sols no se'ls hi ha prestat cap ajuda moral; sinó que se'ls ha vist amb repugnància i tractat amb despreu. Es fa precis recordar com parlava temps enrera, abans de la guerra, la premsa liberal de Carles Liebknecht; els elogis entusiastes i encomiàstics que li feren dedicats i ben merecuts per cert. Però després, durant els últims aconteixements fins la seva mort, varen canviar els judicis; Liebknecht va ésser tot un altre, tant ell com Rosa Luxemburg varen ésser tractats amb la menys consideració possible, just per a no posar-se massa en evidència.

I tenim el fet curiós de que aquí, ningú mira amb bons ulls el govern alemany actual. Els aliadòfiles segurament el voldrien tallat i cusit exactament al seu gust, que satisfés totes les aspiracions, no d'Alemanya; sinó de l'Entente. No se'ls pot pas pendre massa en serio.

Els altres que també el rebutgen, que són els que poden argumentar en posició ferma amb un munt de raons, aquesta, no n'han sigut mai de aliadòfiles—és clar que tampoc germanòfiles—o bé, que, si ho han sigut, han deixat d'ésser ho.

Cada dia s'anirà veient més si era o no encertada l'actuació dels que no pogueren mostrar sa anuència incondicional a part ni altra; però encara millor dels que es posaren en contra de tots.

LL. PUJOL MASSAGUER

RECORDS DE LA GUERRA

Des de una roca granítica situada al cim més alt dels *Vosgues*, extens teatre de batalles i combats, que branda sensiblement al trepig dels vianants, efecte del terratrèmol dels fusells, canons i tanks... s'ovira un planell de terra entre torrents i barrancs rodejat de pins i abets de fajol espès sembrat a on vibren les roselles, com munio de pics de sang, al impuls del ventijol a estones huracanats. La planície, embolcallada amb núvols grisencs i blancs, com si fossin el sudari de records horripilants, és un immens cementiri esgarriat al pensar que en ell hi geuen mils víctimes de la barbarie i maldat.

En aquell gloriós calvari, de memòria universal, cada pedra serà un símbol per tota una eternitat.

AGUILETA

UNA ACTA

EN el número passat de LA CAMPANA, la vigília mateix de les eleccions, publicàvem un article que's titulava així: «Un nom». Parlàvem d'En Gabriel Alomar, l'eximí escriptor, i manifestàvem els nostres fervents desitjos de que sortís triomfant de les urnes. Aquells desitjos han esdevingut realitat i per això venim aquí a exterioritzar la joia que hem experimentat, encapsalant aquestes ratlles amb aquests dos mots: «Una acta».

Ja és diputat En Gabriel Alomar. Ja gosa de l'immunitat parlamentària per a poguer parlar més alt i més fort. Ja pot presentar-se al Congrés d'Espanya a fer obra de sanejament. L'acta en les seves mans, té d'ésser una arma excel·lent per a esgrimir-la contra tot lo que representa immoralitat i desgavell. L'esquerra catalana ha fet una bona adquisició. L'Alomar podrà fer tasca positiva al costat d'aquell altre home, també nou en el Parlament, que's diu Francesc Layret.

Durant el transcurs de la gran guerra, l'Alomar ha sigut, a Catalunya, el més ferm portaveu dels principis aliats. La seva ben tallada ploma, matracant insistent,

ha tronat cada dia en contra dels absolutismes germànics, que són escarnits ara arreu del món civilitzat.

Ha sigut també l'Alomar qui ha analitzat la transformació de Rússia, proporcionant als esperits escèptics l'escalfor de la gran foguera de llibertat que en aquelles terres des de ja fa temps s'hi és encesa.

En la conferència que donà el dia de l'Ascensió al «Teatre Còmic», ben clarament va exposar el seu programa, programa netament d'esquerra, orientat segons els més equitatius principis socialistes.

El poble de Barcelona ha sapigut fer-se càrrec de la vàlua del mestre Alomar. Li ha sapigut donar lo que ben meregut tenia. Saludem, doncs, la vinguda d'aquest nou diputat a les Corts d'Espanya i esperem-ne d'ell una actuació brillant i positiva.

FERNÍ PALAU CASELLAS

Mi nueva casa y de ustedes

—Acuérdesse usted que, cuando llegó a Baena, le pronostiqué que no se marcharía de aquí sin visitar la cárcel de este pueblo.

—Sí que me acuerdo.
—Conozco a mis caciques. Ayer, por la mañana, se supieron en este lugar las verdades como olivos, que había dicho usted en el mitin de Carteya. En seguida, el cacique máximo montó en su automóvil y partió para Córdoba. Por la tarde recibía la guardia civil orden de detenerle a usted.

—Pero yo ¿qué le he hecho a ese señor?
—Le diré. Él es amo de cuarenta o cincuenta cortijos. Cosecha al año muy cerca de cien mil arrobas de aceite. Es tan poderoso como un ministro. Él está enfermo del estómago y no puede tomar más que leche y huevos, pero el mando político y el dominio señorial de sus inmensas tierras no quiere que se lo dispute ninguno. Usted dijo en Carteya que las cien mil arrobas de aceite había que echárselas derretido en la boca. Y dijo otras muchas cosas fuertes. Si repite en Baena, Cabra, Iznájar y Doña Mencía el discurso de Nueva Carteya, se sublevan en este distrito hasta los terrones.

—Eso quería yo.
—Pues por eso está usted aquí. Bueno. Y a otra cosa. ¿Que tal le traían en esta casa?
—El celero no es malo.
—En el pueblo, cuando va por la calle, le hacen la señal de la cruz.

—Será, no a la persona, sino al oficio. Aquí lo que es abominable es el hotel, no el hotelero. Las celdas son mazmorras húmedas y oscuras. Hay una, que data del tiempo de la Inquisición y que tiene en la pared tres argollas: una para sujetar la cabeza y las otras dos para los brazos. Hay un calabozo que llaman «El Chispa» porque en él fué alojado un famoso delincuente apodado así, en el que se asfixian hasta los ratones. Pero, sin ir más lejos, eche usted un vistazo por esta habitación. Las paredes se desmoronan. El techo se hunde. El suelo está lleno de grietas y jorobas. Es un pequeño facsímil de la superficie del planeta, con sus valles y montañas. Además, como está inclinado y dormimos en tierra; por la noche se acuesta usted en una punta de la habitación, y a la mañana siguiente se despierta usted en la otra punta, a donde ha ido rodando como un alud desprendido de lo alto de un monte, arrastrando frazadas, chafando chinches, barriendo polvo y arrollándolo todo.

—¿Que quiere usted! Es la fonda que los ricos de Baena tienen dispuesta para sus enemigos.

—Es, sin embargo, la fonda que debiera albergarlos a ellos, aunque no fuera más que por lo que estafan al Estado, por la riqueza que tienen oculta y los cortijos que no pagan contribución.

—Algún día dormirán aquí. No se apure.

—A ver si es verdad.

ANGEL SAMBLANCAT

Cárcel de Baena (Córdoba).



La tierra

de

María Santísima



Andalucía se le aplica, como es sabido, el calificativo de tierra de María Santísima.

Con esto se quiere dar a entender que Andalucía es un paraíso, que Andalucía es la tierra de la alegría y del bienestar.

Ese par de camándulas, que se llaman los Quintero, han hecho de esa idea el eje central de su obra.

La superchería y la impostura de la alegría andaluza es un rico filón, que explotan los populares hermanos.

La reja, el patio, el cortijo, la parra, la guitarra, hace tiempo que están sudando petasas y atrayendo la lluvia de oro sobre las contadurías de los teatros.

Pero la tabarra es demasiado pesada y la farsa hace demasiado que dura.

Andalucía será la tierra de María Santísima, pero ni María Santísima, ni Dios, se han dignado jamás echar una ojeada sobre este desventurado país, asolado por el caciquismo y el feudalismo.

Indudablemente hay aquí gente que ríe, que baila y que está alegre; pero me resisto a creer que haya en todo el planeta tierra de más hambre y de más penas que ésta.

Porque vamos a ver: ¿qué es, por ejemplo, la casa andaluza con su patio y sus rejas, sino una antesala del presidio?

El cielo andaluz es claro y azul, pero las almas son oscuras y trágicas.

En los pueblos no hay más que archimillonarios y archimiserables.

En ninguna parte se ve tanto niño descalzo, tanta mujer andrajosa, tanto hombre parado y ocioso por fuerza.

Esta es la tierra de la pandereta y de las castañuelas, pero es también la tierra de la navaja.

El baile, aquí, más que una manifestación de regocijo, es un vértigo de estómagos famélicos, de tripas vacías.

Las coplas y las copas están llenas de gemidos y de lágrimas, de «jipíos», de lamentos y de sentimiento.

En las juergas y en los toros la gente no trata de divertirse, sino de aturdirse y de enneguercerse.

No se es torero por afición o por bravura, sino por desesperación y por hambre. Los ricos no tosean.

No se salta al tablado a menear lo de atrás y lo de adelante para conquistar palmas, sino para ganar panecillos.

Los andaluces, de dientes afuera, son muy risueños y muy dicharacheros. En la esclavitud han aprendido a disimular.

Pero en las almas gruñen gatos y rabian perros.

El pelo y los ojos negros de la raza son el humo de los pensamientos homicidas, que arden dentro de las cabezas; el humo de los odios, que bullen en el corazón.

A. S.

Serranía de Ronda.

Sonata XLII



ON Eduard Calvet estaria satisfet. Tots han guanyat en la nostra estimada Catalunya. Ha guanyat la «Lliga» a Barcelona i per tot arreu on no podia perdre; han guanyat els nostres amics les minories a ciutat i en molts altres llocs, i posats a guanyar, àdhuc guanyaren els monàrquics.

Cert és que aquests guanyaren perdent o llençant diners, però, en fi, quan un home surt amb la seva no li ve d'un duro ni de mil (si els té). El que ha d'ésser trist és gastar, gastar i gastar i; després, trobar-te a la lluna de València.

En fi, ja ens hem tret un pes del damunt:

ja tenim diputats i, ara, que comenci la comèdia.

La cosa més divertida és llegir els diaris: cadascú fa els seus càlculs i tots tiren l'aigua a llur molí. El pobre Pere Grau, (a) comte de Lavern, haurà de fer efectiva la sentència de Salomó i partir-se en dos. La dreta serà per la unió monàrquica i l'esquerra per la «Lliga». Perquè la cosa més graciosa és que la «Lliga» es torna esquerrana ara i que en llegir-se el telegrama del senyor Cusi, trames a en Maura, dient-li això de: visca la República catalana!, els electors regionalistes s'entusiasmaren i els astorats veïns de la Plaça de la Cucurulla, en lloc dels acostumats Segadors, sentiren el cant de La Marsellesa.

I, ara que parlem de diaris, potser el que m'ha fet més gràcia és això que deia El Progreso parlant del senyor Lerroux.

Escolteu:
Ha triunfado nuestro ilustre jefe, el insigne estadista don Alejandro Lerroux, que está colocado en el mismo plano que los Wilson, Lloyd George y Clemenceau.

Alça morenal
Un deia:
—Perquè no diu com Glastonde?
—O com Cavour?
—O com Napoleón?

I anaven sortint les grans figures polítiques fins que a un de Reus se li acudí afegir:
—Perquè no posen: i quasi com en Prim?

En fi, cadascú per allà on l'enfila. Del que estic segur és que el redactor d'El Progreso que escrigué l'article es feia un tip de riure ell tot sol mentre elevava el bon don Alexandre al pla dels que, avui com avui, disposen de l'esdevenidor de la humanitat.

Jo estic molt content, de totes maneres; hem aconseguit fer diputat a En Gabriel Alomar i això ja m'ho paga tot. Ara, el que espero és que un cop al Parlament parli i no llegeixi, i que si llegeix sigui una tal cosa que faci dir a En Cierva:

Ah!, que filtro envenenado me daís con este papel.

I que tots els socialistes i republicans d'Espanya cridin:

Seguid, seguid la lectura.

Si és que vol fer-ho, ho pot fer. Perquè sigui així, bevem avui, amics meus.

MORITZ IX

Notes de fòra

Prat del Llobregat.—La prosperitat del «Centre Autonomista», en el curt temps que porta de vida, ha fet sortir de foc al vell cacic que ha mobilitat tot lo mobilitzable per a constituir un casal de propietat on aixoplugar les forces que el segueixen, que gràcies a les seves males arts són molt poques. El que passa més difícilment és el satèl·lit conegut per El noi de les pindoles, encarregat de cercar els quartos per a la construcció de dit casal, ja que malgrat haver circulat entre els adictes una fulla-mendicant, com si diguéssim una espècie de ganxo de caçar mussols; els diners no surten perquè els pagesos temen, i amb raó, que... lo més calent serà l'aiguera. Es de veure com patelegen de malícia ja que, blasonant d'ésser els més rics del poble, no poden recollir lo necessari per a fer un mal cobert on reunir-se des de que els varen desahuciar. Sabeu que diuen els castellans? *Quien mal anda...*

Vilafranca del Penedès.—En un col·legi d'aquí va passar el següent cas, realment històric: Hi havia reunits, amb el mestre, 42 alumnes. Alguns d'ells varen preguntar-li que cosa era això de les eleccions, i el mestre va respondre:

—Mireu, vaig a demostrar-vos-ho pràcticament. Retallarem 42 paperetes i hi escriurem els noms dels dos candidats, Zulueta o bé Fortuny; després tirarem aquestes paperetes dintre d'una guardiola, i, quan hi siguin totes, allavors trencarem la guardiola i farem això que se'n diu l'escrutini i veurem els vots que haurà obtingut cada candidat.

Així mateix ho feren. Sabeu quan vots obtingué En Zulueta? 40, i 2 En Fortuny, candidat escollit per la «Lliga Regionalista».

Que aprenguin els lligaires d'aquesta espeterrant lliçó de civisme pueril, i que comprenquin que els districtes no es guanyen amb diners, quan els electors són conscients de llurs actes i saben infiltrar llurs idees als infants.

Aquest número ha sigut censurat

Què faig? (*)

(MONÒLEG BASTANT POSSIBLE I QUASI REPRESENTABLE)

L'elector, en llevar-se

—Tinc quatre candidatures...
Quatre!... No badem... Veiam...
Per quina haig de decantar-me?
A creure els interessats,
mai se'n ha vist de més bones...
Tots els noms que en elles van
són de persones digníssimes,
pures, honrades, lleals
i formalment disposades
a fer la felicitat
del poble. Però resulta
que quan em vaig a inclinar
per aquesta o per aquella,
un em diu: —«Si vota els blancs
és un fonto.» Doncs, no els voto.
—«Si va a votar pels morats—
em diu un altre—és un ximple.»
No els votaré, m'és igual.
—«Lo millò és que voti els rojos.»
—«Res d'això!... Val més els blaus.»
—«No!... Els verds són els preferibles.»
—«Mentida!... Com els grocs, cap!»
Què faig, davant d'aquest lío?
Per tots no puc votar pas.
Pensem-ho, pensem-ho amb calma;
no fèssim un disbarat!...

L'elector, a la porta del col·legi

—Nadal... Ja he trobat el modo
de sortir de l'entrebanc.
No es donen totes per bones?
No es vol també suposar
que totes són detestables?
Doncs, mostrem-nos imparcials,
i que sigui l'atzar cego
el que es cuidi de triar
la millor candidatura.
Aquí, a la cartera, estan
totes quatre ben plegades;
no sé quina és la dels blancs,
ni sé quina és la dels negres.
Entraré al col·legi i quan
el president de la «mesa»
m'indiqui que puc votar,
em trec la cartera, l'obro,
agafo amb els ulls tancats
qualsevulla de les quatre,
l'hi entrego... i llestos. Ja està!...
La divina Providència,
guta dels pobres mortals,
serà així la responsable
del meu erro, si erro hi ha.

L'elector, després d'haver votat

—Tot ha anat com una seda!...
Ni que ho hagués assajat
m'hauria sortit la cosa
més ajustada al meu plan.
Ara que, guanyi qui guanyi,
ja estic tranquil, vull mirar
per qui he votat. Ai, ai!... Calla!...
Qui ho entén això?... Es estrany!...
Sí, sí; no me'n queda dubte...
Aquí, a la cartera, estan
les quatre candidatures,
plegades com abans
i intactes. Ai, bona nina!...
Què li hauré, doncs, entregat,
al president de la «mesa»
en lloc del vot?... Ah, ja hi caic!...
La confusió és divertida!...
Sabeu el que li he donat?
Una recepta d'un'aigua
per guarir el mal de queixal,
que em va deixà un herbolari
molt amic d'En Pi i Margall!...

C. GUMA

(*) Corresponent al número de la setmana passada.

El Hotel de la muerte



N ocho dias han muerto en la cárcel cuatro presos.

Anteayer estando en el paseo, oímos gemir en una celda próxima. Nos asomamos por la ventana y echamos una ojeada por el interior.

Sobre una mesa había tendidos dos cadáveres, de cara terriblemente pálida y peluda. Abrazada a uno de ellos lloraba una mujer.

—Será su madre. Le habrán dado permiso para que se despidiera de él.



—Quien se va de Sevilla, però conserva una cadira a Barcelona... no pierde su silla.



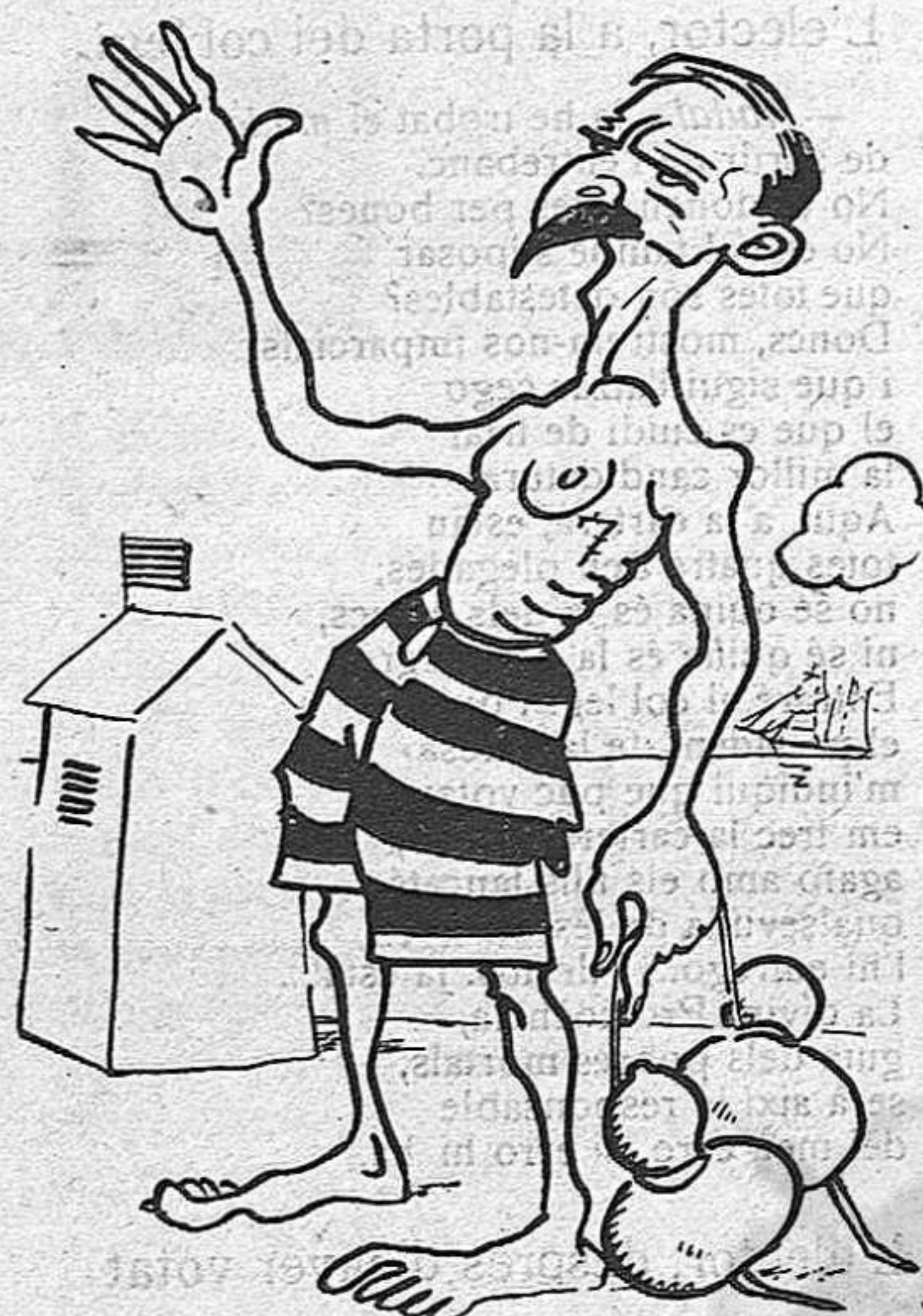
—No s'impacientin: el dia que inauguri la companyia, debutaré jo.



—Jo, com sempre, el mateix de ahir, el mateix d'avui, el mateix de demà.



—A mi potser no'm sentiran la veu, però, en canvi, traduiré tres o quatre sonets d'En Shakespeare.



—El primer bany l'he pres de llimpiesa, que, després de les eleccions, ja'm convenia.



—Pobre «Lliga»! Com ho faria sense el «Déu, Pàtria i Rei» de la meua bandera?



—Alegrin-se, cavallers; entre l'Alomar i jo, resta a salvo l'Esquerra Catalana.



—Ja és trist i desesperat, el paper de derrotat!...

Quando vino el empleado le preguntamos:

—¿Quienes son esos que están ahí de cuerpo presente?

—El número tantos y el número cuantos. Ni una palabra más.

Al poco rato, una mujer pasa hacia los lavaderos.

—Sor María ¿de qué han muerto esos dos infelices que están ahí?

—¿De qué han de morir? De enfermedades vergonzosas. Castigados por Dios. El pecado trae esas consecuencias.

—Pero Hermana ¿no podían haberlos asistido y curado? Los dos son jóvenes. Eran hijos de Dios.

La monja hace un gesto de incredulidad y se va, blanca y fina como la nieve bajo sus tocas.

Al día siguiente a la misma hora:

—¿Qué hedor más horrible se percibe!

—Es que hay «hule».

HA SIGUT REVISAT PER

LA CENSURA MILITAR

A. S.

Madrid, Ptsichn de la Morcloa

REPICS

ELS fracassats de l'Unió Monàrquica han publicat un document post-electoral anunciant a la opinió que estan completament satisfets (?).

Per aixó no renyirem.

Si ells ho estan, nosaltres encara més.

Amb una altra pallica com aquesta, reventen de gust!...

D'un grupu d'admiradors i correligionaris de l'insigne publicista Gabriel Alomar ha nascut l'idea de dedicar un homenatge a aquest novell diputat per Barcelona.

Són moltes ja les personalitats literàries i artístiques inscrites en aquest acte, que serà tant de admiració a l'escriptor com al valent home polític.

Tenim entès que és tracta d'un gran banquet que es celebrarà en un dels primers dies de la setmana entrant.

En Layret ja és diputat per Sabadell.

S'ho mereixia.

Felicitem al brau lluitador, i sobre tot felicitem als sabadellencs, perquè han fet una bona adquisició: un diputat d'altura, nou de trinca, amb més braó que un «Miura», i que... poden tenir la seguretat que els farà quedar bé.

Ell podrà ésser tan coix com vulguin, però ell sabrà fer *anar drets* als mals governants.

Diuen que passat Barcelona va fer eleccions, i demà, diuen que Barcelona farà un bisbe.

Ens referim a la consagració de Mossèn Daniel, candidat a bisbe d'Avila, que tindrà lloc a la Catedral.

Per a presidir la cerimònia ha arribat ja el Nunci de S. S.

Lo que deu dir En Manelet Rius.

—Gran mal se'n volen!... Amb la propaganda d'un Nunci també hauria triomfat jo.

Però ell s'ho va gastar tot en *a-nunci* i ha perdut.

Segons En Cambó, una autoritat de Girona se valia de molt mals arts per a fer triomfar la candidatura monàrquica.

Cridada l'atenció del Govern, sobre el particular, el ministre va posar-se tot seguit *al parla* amb la citada autoritat.

«—Pero... hombre de Dios!... Quién le ha enseñado a Usia a hacer esto?...

—La Liga.»

Pobre batalla, quina manera de fer-li fer els gegants.

Afigurin-se que són res menys que quatre les processions de Corpus que esperen la seva presència i a les quals ha promès assistir-hi com a president:

La de la Catedral.

La de Jesús.

La de la Barceloneta.

I la de la Casa de Caritat.

Quatre *cursos*, com en la carrera de menescal. Ja cal que després el portin a casa amb un cabacet.

Nostre amic Jesús Pinilla ha perdut, de pocs vots, el districte de Manresa.

Les males arts dels cacics han pogut més que la seva propaganda honorada.

Don Diner, que és l'amo del món, té també els seus dominis en els poblets d'aquelles encotrades.

Però aixó no durarà; no pot durar.

Ara ja els hi tenim el peu al coll, i a les pròximes serà nostre.

No els hi donarem ni temps de dir Jesús... Pinilla!

Els gossats peteners de la «Unió Monàrquica Nacional» se n'han tingut d'entornar amb la cua entre les cames.

Han lladrat, i han fugit com uns mals esperits; és a dir, com són.

I ara vindrà la desbandada.

El més petener de tots, En Rius i Rius se dedicarà a faldejar a casa de les *niñas bien*.

Fins que's casarà, i tindrà molts fills i viurà feliç, com en les noveles romàntiques.

En González Besada ha mort víctima d'un fulminant atac.

D'ençà que fou amic d'En Villaverde—parlem d'anys—totes les gallines rosses li ponien.

L'home tenia talent, o sinó no hauria arribat allà on va arribar: fou diputat, president del Congrés, ministre varies vegades. I ara formava en el partit escisiu nomenat conservador-lliberal.

Lo més d'estimar en ell eren els títuls acadèmics: De la Real Española, de la de Ciències, de la Social, etc...

Descansi en pau, i que també ho diguin de nosaltres a la nostra hora.